

РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНКИ НАДІЙНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

© 2015 ШВАРЦ О. В.

УДК 336.71

Шварц О. В. Рейтингова система оцінки надійності комерційного банку

Метою статті є дослідження сутності надійності банку та розробка рейтингової методики оцінки надійності банківської установи, яка буде адекватною до економічних умов сьогодення. Запропоновано рейтингову систему оцінки надійності банків, що базується на бальній оцінці значень фінансових показників, помножених на ваговий коефіцієнт. Визначено алгоритм розрахунку такого рейтингу надійності банку, який складається із семи етапів. Рейтинг надійності банку розраховується на основі 20 кількісних та 1 якісного показника, які оцінюють: ліквідність та платоспроможність банку; фінансову стійкість; прибутковість; достатність капіталу; якість управління ризиками та якість кредитного портфеля. Вагові коефіцієнти визначаються на основі важливості того або іншого показника при забезпеченні стійкості банку та можливості виконання ним зобов'язань перед вкладниками, кредиторами або інвесторами. Виявлено, що при оцінці надійності банків необхідним є використання ще додаткових чотирьох якісних показників, які чинять негативний вплив на надійність та ліквідність банку. За результатами розрахунку рейтингу надійності найбільших банків України запропоновано поділяти банки на 4 класи: клас «А» – найнадійніші банки; клас «В» – надійні банки; клас «С» – менш надійні банки; клас «D» – ненадійні банки. Запропонована методика дозволяє нівелювати вплив певного фактора на надійність банку та дає мобільність в управлінні рейтингом при зміні зовнішніх умов.

Ключові слова: надійність банку, рейтинг надійності, рейтингова система оцінки, ліквідність, фінансова стійкість.

Рис.: 1. Табл.: 2. **Формул:** 1. **Бібл.:** 8.

Шварц Олександр Вікторович – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту банківської діяльності, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана (пр. Перемоги, 54/1, Київ, 03680, Україна)

E-mail: shvartsalex@mail.ru

УДК 336.71

Шварц А. В. Рейтинговая система оценки надежности коммерческого банка

Целью статьи является исследование сущности надежности банка и разработка рейтинговой методики оценки надежности банковского учреждения, которая будет адекватна современной экономической ситуации. Предложена рейтинговая система оценки надежности банков, основанная на балльной оценке значений финансовых показателей, которые умножаются на весовой коэффициент. Определен алгоритм расчета такого рейтинга надежности банка, состоящий из семи этапов. Рейтинг надежности банка рассчитывается на основе 20 количественных и 1 качественного показателя, которые оценивают: ликвидность и платежеспособность банка; финансовую устойчивость; рентабельность; достаточность капитала; качество управления рисками и качество кредитного портфеля. Весовые коэффициенты определяются на основе важности того или иного показателя при обеспечении устойчивости банка и возможности выполнения им обязательств перед вкладчиками, кредиторами или инвесторами. Выявлено, что при оценке надежности банков необходимо использование еще дополнительных четырех качественных показателей, негативно влияющих на надежность и ликвидность банка. По результатам расчета рейтинга надежности крупнейших банков Украины предложено разделять банки на 4 класса: класс «А» – самые надежные банки; класс «В» – надежные банки; класс «С» – менее надежные банки; класс «D» – ненадежные банки. Предложенная методика позволяет нивелировать влияние определенного фактора на надежность банка и дает мобильность в управлении рейтингом при изменении внешних условий.

Ключевые слова: надежность банка, рейтинг надежности, рейтинговая система оценки, ликвидность, финансовая устойчивость.

Рис.: 1. Табл.: 2. **Формул:** 1. **Библ.:** 8.

Шварц Александр Викторович – кандидат экономических наук, доцент кафедры менеджмента банковской деятельности, Киевский национальный экономический университет им. В. Гетьмана (пр. Победы, 54/1, Киев, 03680, Украина)

E-mail: shvartsalex@mail.ru

UDC 336.71

Shvarts O. V. A Ranking System for Evaluating the Reliability of Commercial Bank

The article is aimed at studying the substance of bank reliability and developing a rating methodology for evaluating the reliability of banking institution, which will be comparable to the current economic situation. The article proposes a ranking system for evaluating the reliability of banks, based on estimation of score values of indicators of financial performance, which then are multiplied by the weighting factor. An algorithm for calculating such a reliability rating of bank, consisting of seven stages, has been determined. A bank reliability rating is calculated on the basis of 20 quantitative plus 1 qualitative indicators, by means of which are evaluated: liquidity and solvency of bank; financial stability; profitability; capital adequacy; quality of risk management and quality of the loan portfolio. The weighing coefficients are determined on the basis of importance of an indicator while ensuring bank stability and ability to fulfill its obligations towards depositors, lenders or investors. It has been found that for evaluating the reliability of banks the further four quality indicators will be required, which have a negative impact on the reliability and liquidity of bank. On the results of the calculation of reliability rating, the author has suggested to group the largest banks of Ukraine according to the following 4 classes: class «A» – the most reliable banks; class «B» – trusted banks; class «C» – less reliable banks; class «D» – unreliable banks. The proposed methodology allows to neutralize the influence of certain factors on the reliability of bank and gives the mobility to the rating management when external conditions are changed.

Key words: bank reliability, reliability rating, ranking system for evaluating, liquidity, financial stability.

Fig.: 1. **Tabl.:** 2. **Formulae:** 1. **Bibl.:** 8.

Shvarts Oleksandr V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor of the Department of Management of Banking Activities, Kyiv National Economic University named after V. Getman (pr. Peremogy, 54/1, Kyiv, 03680, Ukraine)

E-mail: shvartsalex@mail.ru

Сучасний стан розвитку економіки України потребує постійної уваги до банківської системи в цілому і комерційних банків зокрема та постійного моніторингу їх фінансового стану. Економічна криза, зниження ліквідності, недовіра населення до банків, масовий відтік депозитів, ризикова діяльність призвели

до того, що протягом 2014–2015 рр. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО) було введено тимчасову адміністрацію до 65 банків, більшість з яких потім ліквідується.

У зв'язку з цим виникає необхідність оцінки надійності банків як для клієнтів, які працюють з банківськи-

ми структурами, так і для самих банків, яким важливо оцінювати своїх партнерів. Тому необхідно проводити не тільки внутрішній аналіз діяльності банку, але й порівнювати результати його роботи з результатами роботи інших банків, використовуючи сучасні рейтингові системи оцінки.

Проблеми рейтингової оцінки надійності банків досліджуються в працях зарубіжних та вітчизняних учених. Над цим питанням працюють Дж. Ф. Сінкі, А. Мазаракі, Є. Ширинська, О. Кириченко, В. Кромонов, О. Лаврушин, Г. Фетисов, А. Белих, М. Савлук, О. Шматов, А. Примостка, В. Вітлінський, А. Мороз, А. Кочетков, В. Коваль та інші.

Метою статті є розробка рейтингової системи оцінки надійності банку, гнучкої до зовнішніх змін та стану банківського сектора.

Перш ніж перейти до рейтингових систем оцінки, спочатку необхідно визначитись із змістом надійності банку.

Надійність банку залежить від багатьох факторів, і для кожного суб'єкта вони індивідуальні. Саме тому визначення поняття «надійність банку», як кінцевий результат, потребує подальшого дослідження.

Найбільш емну характеристику терміна «надійний» можна зустріти у С. І. Ожегова, який інтерпретує його як такий, що:

- 1) всеяє довіру;
- 2) міцний, насилу піддається руйнації та псуванню, міцний;
- 3) добре працює;
- 4) постійний, що не припиняється, розрахований на довгий термін, не тимчасовий;
- 5) стійкий, що тримається твердо, не вагаючись, не падаючи, який відновлюється після незначного відхилення [1].

З надійністю звичайно пов'язана і стійкість об'єкта. Стійкість банку – це його здатність протистояти можливим негативним факторам внутрішнього і зовнішнього середовища. Найчастіше категорія стійкості застосовується як характеристика складних динамічних систем, підданих впливу великої кількості факторів, у тому числі факторів з випадковими характеристиками. Використання терміна «стійкість» поряд з терміном «надійність», на думку Г. Г. Фетисова, цілком справедливе [2].

Спільним між надійністю та стійкістю банку є те, що вони виражають якісний стан банку, тобто його внутрішню структурну збалансованість: активів та пасивів, ліквідності та дохідності, ризику та прибутку, тощо. Відмінність полягає в тому, що вони характеризують різні рівні якісного стану банку, різні його аспекти.

В. Даль визначав слово «надійний» як те, «що подає вірну надію; вірний, безсумнівний, міцний, твердий, на що або на кого можна покластися, що не обдурить» [3].

З позиції клієнтів банку, його вкладників надійний банк більше асоціюється з переконанням у тому, що банк виконає перед ними свої зобов'язання. Відомо, що особливо це актуально в сучасних умовах, коли банки масово банкрутують, а виплатами коштів займається Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

Проте, розглядаючи поняття надійності та стійкості, не можна їх протиставляти. При всій їх подібності і певному розходженні вони мають право на самостійне існування, тому що характеризують не завжди однакові поняття в діяльності банку. З позиції клієнта, для якого важливіше дотримання партнерських відносин, більш коректно використовувати термін «надійність», у той час як у макроекономічному плані поняття стійкості більш прийнятно для характеристики фінансового стану абстрактного банку. Таким чином, з позиції Г. Г. Фетисова, надійний банк – це такий банк, діяльність якого безсумнівно приводить до реалізації інтересів конкретного суб'єкта [2].

Т. А. Ларина характеризує надійність банку «як комплексну якість, яка залежно від призначення банку та умов його діяльності, визначається як здатність банківських технологій забезпечувати завданий рівень його платоспроможності та здатність апарату управління банку досягати намічених результатів його розвитку» [4].

На думку В. М. Ковалю, надійний банк – це банк, якому довіряють клієнти, який забезпечує інтереси клієнтів і інвесторів, який сприяє реалізації інтересів як вкладників, так і бізнесу, керується принципами партнерських, взаємовигідних відносин, проводить політику в інтересах розвитку суспільства [5].

О. В. Корнієнко розглядає надійність банку як його здатність долати вплив негативних чинників [6].

Інший український вчений, О. В. Дзюблюк, тлумачить надійність банку як здатність ефективно реалізовувати доручені йому функції, виконувати свою економічну роль та всі зобов'язання перед акціонерами і клієнтами [7].

Отже, на основі аналізу поглядів різних науковців можна стверджувати, що надійність характеризує якісний стан банку в його сприйнятті суспільством, різними соціальними групами, з якими він функціонально співпрацює: вкладниками, інвесторами, кредиторами, працівниками банку, тощо.

Щоб оцінити надійність банку, у більшості існуючих методик використовується велика кількість показників. До них відносять: розмір власного капіталу, достатність капіталу, розмір активів, якість активів, прибутковість діяльності, ліквідність, кредитний ризик, достатність сформованих резервів та ін.

Усі ці показники досить повно характеризують діяльність банку та дають змогу всебічно проаналізувати ефективність його роботи. Проте коли всі показники стандартизуються і зводяться за допомогою бальної оцінки до однієї одиниці виміру – показника надійності, велика кількість вхідної інформації призводить до того, що вплив окремих чинників на оцінюваний рівень надійності втрачається.

Ураховуючи це, особливого значення набуває застосування методів комплексної оцінки діяльності для одночасного вивчення сукупності показників та їх порівняння з метою надання кількісної та якісної характеристики динаміки розвитку банку в часі. Комплексна оцінка є дієвим засобом ефективного управління. Для отримання узагальнювальних комплексних оцінок мож-

на застосовувати різні методи зведення різних показників в єдиний інтегральний показник.

Ми пропонуємо побудувати рейтингову оцінку надійності банків, базуючись на бальній оцінці значень фінансових показників, які помножуються на ваговий коефіцієнт. Така методика дозволяє нівелювати вплив певного фактора на надійність банку та дає мобільність в управлінні рейтингом при зміні зовнішніх умов. Тобто залежно від змін макроекономічних факторів та викликів аналітик змінює бали або вагові коефіцієнти та отримує вже інший рейтинг.

Процес рейтингової оцінки надійності банку пропонуємо проводити за таким алгоритмом (рис. 1).

Враховуючи той факт, що більшість зовнішніх контрагентів банку, яких цікавить його надійність – інвестори, кредитори та вкладники – для оцінки можуть використовувати тільки публічну звітність, ми також для побудови рейтингової системи будемо користуватися даними фінансової звітності з відкритих джерел. Хоча треба наголосити: сучасна дійсність доводить, що деякі банки подають не повністю якісну та достовірну інформацію в своїх звітах.

Для складання рейтингу надійності банків пропонуємо використовувати аналітичні показники, які входять в такі групи:

1. Ліквідність та платоспроможність банку.
2. Фінансова стійкість.
3. Прибутковість функціонування.
4. Достатність капіталу.
5. Якість управління ризиками.
6. Якість кредитного портфеля.

Окрім кількісних показників, для оцінки надійності банків у сучасних умовах необхідно використання якісних, оскільки багато чинників неможливо виміряти,

але вони чинять суттєвий вплив на стійкість банківської установи.

Для оцінки надійності банків України пропонуємо такі кількісні та якісні показники та відповідні вагові коефіцієнти (табл. 1).

Отже, відповідно до табл. 1, ми рекомендуємо 20 кількісних та 1 якісний показник для обрахунку рейтингу надійності банків України. Вагові коефіцієнти визначаються на основі важливості того або іншого показника при забезпеченні стійкості банку та можливості виконання ним зобов'язань перед вкладниками, кредиторами або інвесторами. Загальна сума всіх вагових коефіцієнтів повинна дорівнювати 1. Тобто, показник, який має найбільший вплив на надійність банку, повинен мати найбільший ваговий коефіцієнт.

Враховуючи складну ситуацію в банківському секторі України, необхідним, на нашу думку, є використання ще додаткових чотирьох якісних показників, які чинять негативний вплив на надійність та ліквідність банку. Тому якщо такий показник є характерним для банку, то відповідні бали помножуються на ваговий коефіцієнт, а отриманий результат віднімається від загального рейтингу банку.

Відповідно до запропонованої методики за результатами обрахунку кожному показнику присвоюються відповідні бали, які потім помножуються на ваговий коефіцієнт. Бали присвоюються залежно від інтервальних значень показника. Інтервали значень розрахункових показників визначаються на експертній основі або виходячи з попереднього досвіду. Максимальний бал – 10 присвоюється тому інтервалу, значення розрахункового показника якого свідчить про позитивний вплив на надійність банку. Мінімальна оцінка – 0 балів, навпаки, виставляється, якщо значення показника свідчить про негативний вплив на рівень надійності банківської установи.

Рис. 1. Алгоритм рейтингової оцінки надійності банків України

Джерело: авторська розробка.

Показники та вагові коефіцієнти для визначення рейтингу надійності банку

№ з/п	Показник	Бал				Ваговий коефіцієнт
		3				
1	2	3				4
1	Частка робочих активів у загальних активах, %	менше 60	61–70	71–85	більше 75	0,03
		0	4	6	10	
2	Частка високоліквідних активів в робочих активах, %	менше 10	11–15	16–18	більше 18	0,1
		0	4	7	10	
3	Частка кредитного портфеля в активах, %	менше 50	50–60	61–70	більше 70	0,06
		10	8	6	0	
4	Рентабельність активів (ROA), %	менше 0	0–0,5	0,6–1	більше 1	0,01
		–10	5	8	10	
5	Рентабельність власного капіталу (ROE), %	менше 0	0–5	6–14	більше 15	0,01
		–10	4	8	10	
6	Чиста процентна маржа, %	0–2	2,1–3,5	3,5–4,5	більше 4,5	0,04
		2	4	8	10	
7	Чистий спред, %	0–0,5	0,6–1	1–1,25	більше 1,25	0,02
		2	6	8	10	
8	Мультиплікатор капіталу	більше 11	10–11	7–9,99	менше 7	0,08
		0	5	8	10	
9	Залежність від рефінансування НБУ, %	0–4	5–7	8–10	більше 10	0,01
		10	6	2	0	
10	Коефіцієнт надійності	менше 0,05	0,06–0,1	0,11–0,15	більше 0,15	0,06
		0	2	6	10	
11	Достатність капіталу	менше 0,1	0,1–0,11	0,11–0,12	більше 0,12	0,06
		0	6	8	10	
12	Коефіцієнт миттєвої ліквідності	менше 0,4	0,4–0,5	0,5–0,7	більше 0,7	0,05
		0	4	6	10	
13	Коефіцієнт генеральної ліквідності	менше 0,2	0,2–0,3	0,3–0,4	більше 0,4	0,05
		0	6	8	10	
14	Коефіцієнт співвідношення кредитів та депозитів	менше 0,7	0,7–0,79	0,8–0,99	більше 1	0,01
		10	10	10	0	
15	Коефіцієнт співвідношення депозитів на вимогу та строкових депозитів	менше 0,4	0,41–0,59	0,6–0,8	більше 0,8	0,03
		10	8	4	0	
16	Ризик кредитного портфеля	менше 0,1	0,11–0,19	0,2–0,3	більше 0,3	0,09
		10	8	6	0	
17	Коефіцієнт покриття кредитів капіталом	менше 0,12	0,12–0,2	0,2–0,25	більше 0,25	0,04
		0	5	8	10	
18	Частка проблемних кредитів, %	менше 10	11–19	20–30	більше 30	0,1
		10	8	6	0	
19	Темп приросту статутного капіталу, %	менше 5	5–10	10–15	більше 15	0,01
		0	6	8	10	
20	Співвідношення активів та зобов'язань в валюті	+–20 %	20–15	15–10	менше 10	0,06
		0	4	6	10	
21	Наявність іноземного або державного капіталу	Європейський	Російський державний	Російський комерційний	Український державний	0,08
		10	6	6	10	

1	2	3		4
22	Наявність ситуації невиконання зобов'язань за депозитами в термін	Так	Ні	0,5
		-10	0	
23	Ймовірність санкцій для російських державних банків	Так	Ні	0,1
		-6	0	
24	Прозора структура власності	Інформація о власниках розкрита	Інформація о власниках не розкрита	0,25
		0	-10	
25	Колишні керівники неплатоспроможних банків у вищому менеджменті	Правління банку	Керівники департаментів	0,3
		-10	-6	

Джерело: авторська розробка.

Загальний рейтинг надійності банку України визначається за формулою:

$$R = \sum_{i=1}^n b_i \cdot w_i, \quad (1)$$

де R – рейтинг надійності банку;

i – номер показника, який використовується в розрахунку;

n – загальна кількість показників (у нашому рейтингу – 25);

b_i – бали, присвоєні i -му розрахунковому показнику;

w_i – ваговий коефіцієнт i -го показника.

Оскільки максимальна бальна оцінка – 10, а сума всіх вагових коефіцієнтів дорівнює 1, то і значення рейтингу буде знаходитися в межах від 0 до 10. Тобто банк, який «вибив 10», – ідеальний банк, практично з нульовим ризиком повернення депозиту. Банк, який отримав 0, – ненадійніший банк.

Залежно від інтервальних значень оцінки рейтингів банки поділяються на чотири класи:

1. Клас «А» – найнадійніші банки. Мають високий рівень ліквідності, надійності, усі операції забезпечені достатнім обсягом власного капіталу. Проблем з поверненням депозиту, навіть валютного, не може бути. Рейтинг від 7,01 до 10.

2. Клас «В» – надійні банки. Мають нормальний рівень ліквідності, надійності, але при цьому можуть мати велику проблемну заборгованість у кредитному портфелі або існують проблеми з обсягом власного капіталу. Проблем з поверненням депозиту, з великою ймовірністю, не може бути. Рейтинг від 5,51 до 7.

3. Клас «С» – менш надійні банки. Мають рівень ліквідності та надійності нижче середнього, існують проблеми з обсягом власного капіталу або його достатністю для покриття ризиків. Негативні економічні процеси або санкції проти материнських банків Росії можуть призвести до проблем у банку. Можуть виникнути проблеми з поверненням депозиту. Рейтинг від 4,01 до 5,50.

4. Клас «D» – ненадійні банки. Мають низький рівень ліквідності та надійності, існують проблеми з

обсягом власного капіталу або його достатністю для покриття ризиків. Такі банки мають низьку якість кредитного портфеля, тобто висока частина проблемної заборгованості. Негативні економічні процеси або санкції проти материнських банків Росії можуть призвести до проблем у банку. Висока ймовірність проблем з поверненням депозиту. Рейтинг від 0 до 4.

За результатами аналізу класи банків змінюються при складанні наступного квартального рейтингу. Тобто, якщо банк поліпшив свої фінансові показники, підвищив рівень управління ризиками, він автоматично перейде в групу вищого класу, або навпаки.

Результати обрахунку рейтингу надійності найбільших банків України (1-ї групи за класифікацією НБУ) за запропонованою методикою наведено в табл. 2.

Результати розрахунків показали, що до найбільш надійних з найбільших банків України станом на 01.10.2015 р. можна віднести тільки ПАТ «УкрСиббанк», оскільки він має найбільше значення рейтингу – 7,04.

Таблиця 2

Рейтинг надійності найбільших банків України станом на 01.10.2015 р.

Банк	Рейтинг	Клас
ПАТ «КБ «ПРИВАТБАНК»	5,76	В
АТ «Ощадбанк»	5,94	В
АТ «Укресімбанк»	4,02	С
ПАТ «Промінвестбанк»	3,9	D
ПАТ «Сбербанк»	3,92	D
ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»	5,52	В
ПАТ «Укрсоцбанк»	5,36	С
ПАТ «Альфа-банк»	4,64	С
ПАТ «УкрСиббанк»	7,04	А
ПАТ «ПУМБ»	5,54	В
ПАТ «Укргазбанк»	6,74	В
ПАТ «ВТБ Банк»	3,9	D
ПАТ «ОТП Банк»	5,28	С

Джерело: обраховано на основі даних фінансової звітності [8].

Невисокі значення рейтингу пов'язані з недостатнім обсягом власного капіталу, великими збитками через відрахування до резервів за кредитами, значною часткою проблемної заборгованості в кредитному портфелі, особливо банків з європейським капіталом. Низьке значення рейтингу банків з російським державним капіталом обумовлене як зазначеними об'єктивними причинами фінансового стану, так і можливістю запровадження санкцій до них, що в подальшому може погіршити фінансове становище.

ВИСНОВКИ

Запропонована методика визначення рейтингу надійності банків України дозволить оцінити фінансовий стан будь-якого банку залежно від можливості виконання ним своїх зобов'язань перед зовнішніми контрагентами (вкладниками, інвесторами та кредиторами). Використання балів на експертній основі при оцінці значень розрахункових показників дає необхідну гнучкість методиці, що особливо актуально в сучасних умовах. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Ожегов С. И.** Толковый словарь русского языка / С. И. Ожегов, Н. Ю. Шведова / Российская академия наук. Институт русского языка им. В. В. Виноградова. – 4-е изд., доп. – М. : Азбуковник, 1999. – 944 с.
2. **Фетисов Г. Г.** Организация деятельности центрального банка : учебник / Г. Г. Фетисов, И. О. Лаврушин, И. Д. Мамонова. – 3-е изд., стер. – М. : КНОРУС, 2008. – 432 с.
3. **Даль В. И.** Толковый словарь живого великорусского языка / В. И. Даль [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://dal.sci-lib.com/>
4. **Ларина Т. А.** Оценка в системе обеспечения надежности банка / Т. А. Ларина // Сервис в России и за рубежом. – 2009. – № 1.

5. **Коваль В. М.** Надійність і стійкість комерційних банків: оцінка та регулювання : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.04.01 / В. М. Коваль ; Київ. нац. екон. ун-т. – К., 2001. – 17 с.

6. **Корнієнко О. В.** Шляхи підвищення фінансової надійності комерційних банків / О. В. Корнієнко // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. – 2009. – № 1. – С. 90–94.

7. **Дзюблюк О. В.** Механізм управління фінансовою стійкістю комерційних банків : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / О. В. Дзюблюк. – Тернопіль, 2008. – 192 с.

8. Дані фінансової звітності банків України станом на 01.10.2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=64097

REFERENCES

Dal, V. "Tolkovyy slovar zhivogo velikorusskogo yazyka" [Explanatory Dictionary of Russian language]. <http://dal.sci-lib.com/>
Dziubliuk, O. V. "Mekhanizmy upravlinnia finansovoi stiiikstiiu komertsiinykh bankiv" [Mechanism of the financial stability of commercial banks]. *Dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.08*, 2008.

"Dani finansovoi zvitnosti bankiv Ukrainy stanom na 01. 10. 2015 roku" [These financial statements of banks Ukraine as of 01. 10. 2015 year]. http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=6409

Fetisov, G. G., Lavrushin, I. O., and Mamonova, I. D. *Organizatsiya deyatel'nosti tsentral'nogo banka* [Organization of the activity of the central bank]. Moscow: KNORUS, 2008.

Koval, V. M. "Nadiinist i stiiikist komertsiinykh bankiv: otsinka ta rehuliuвання" [Reliability and stability of commercial banks: assessment and regulation]. *Dys. ... kand. ekon. nauk : 08.04.01*, 2001.

Korniienko, O. V. "Shliakhy pidvyshchennia finansovoi nadiinosti komertsiinykh bankiv" [Ways to improve the financial stability of commercial banks]. <http://www.nbu.gov.ua>

Larina, T. A. "Otsenka v sisteme obespecheniya nadezhnosti banka" [Evaluation of the system to ensure the reliability of the bank]. <http://cyberleninka.ru>

Ozhegov, S. I., and Shvedova, N. Yu. *Tolkovyy slovar russkogo yazyka* [Explanatory Dictionary of the Russian language]. Moscow: Azbukovnik, 1999.